

A multinacionális vállalatok számára a környezetvédelmi feladatok és teendők széles spektrumot ölelnek fel. A globális fenntarthatósági elvárások és a szigorodó szabályozások hatására a cégek egyre inkább arra törekednek, hogy csökkentsék környezeti lábnyomukat, pl. az energiafogyasztás csökkentésével, a víz- vagy levegőszennyeződés kibocsátás csökkentésével vagy olyan innovatív, környezetbarát megoldásokkal, mint a környezetbarát csomagolás alkalmazása vagy az újrahasznosítás. Egy nagy multi cég esetében egy komoly víztisztító telep vagy egy hatalmas napelem park (megújuló energia használata) jut eszünkbe a környezetvédelem kapcsán, de mi a helyzet egy kis vállalkozás esetében? Mit tehet, vagy mit kell tennie egy kis- vagy középvállalkozásnak ez ügyben? Erre ad választ következő cikkünkben Szemerády Miklós tűzvédelmi mérnök, EHS szakmérnök, robbanásvédelmi szakmérnök.

A környezetvédelem ma már nem csupán globális vagy nagyvállalati kérdés, hanem a kis- és középvállalkozások (KKV-k) számára is kiemelt fontosságúvá vált. A fenntarthatóság iránti növekvő társadalmi és piaci elvárások, valamint a jogszabályi környezet változásai mind arra ösztönzik a cégeket, hogy felelősségteljesen gondolkodjanak a környezeti hatásaikról. A zöld megoldások nemcsak a vállalatok reputációját javíthatják, hanem hosszú távon költségmegtakarítást és új üzleti lehetőségeket is hozhatnak. A környezetbarát működés hozzájárul a versenyképesség növeléséhez, miközben segít a fenntartható fejlődés előmozdításában, így a vállalkozások számára a környezetvédelem nem csupán egy etikai kötelezettség, hanem üzleti előny is.

Magyarországon a cégeknek (beleértve a KKV szektort is), mint jogi személyeknek a Tűzvédelmi törvényben (1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról) előírásainak megfelelően gondoskodniuk kell a jogszabályokban meghatározott tűzvédelmi követelmények megtartásáról, valamint a tevékenységi körükkel kapcsolatos veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről. A jogszabály három fő feladatban részletezi ezeket:

- tűzvédelmi berendezést, készüléket, felszerelést, technikai eszközt állandóan üzemképes állapotban tartani, időszaki ellenőrzésükről, valamint az oltóvíz és egyéb oltóanyagok biztosításáról gondoskodni;
- a tűzoltóság részére a tűz oltására, a műszaki mentésre szolgáló felkészítés érdekében - előzetes egyeztetés alapján - a helyszíni gyakorlatok megtartását lehetővé tenni és abban közreműködni;
- a tűzesetek megelőzésének és oltásának, valamint a műszaki mentésnek jogszabályokban meghatározott feltételeit biztosítani.

Ezek alapvetően a cégek tűzvédelmi feladatai, de ehhez ki kell alakítaniuk egy struktúrát (szervezeti felépítést) amelyben az adott feladatok konkrét személyekhez köthetők. Ehhez Tűzvédelmi Szabályzatot kell készíteni, amelynek célja, hogy rögzítse az adott cég vezetőinek, dolgozóinak, és a bármilyen jogcímen ott tartózkodók (pl. egy étterem esetén a vendégek) tűzvédelmi kötelezettségeit és feladatait, a munkavégzésre, használatra vonatkozó általános követelményeket, valamint meghatározza a tűzvédelmi eljárások szabályait. A szabályzat az

adott cég teljes működésére vonatkozóan szabályozza a tűzvédelmi tevékenységet az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek és szabványi előírásoknak megfelelően.

A Tűzvédelmi Szabályzatban konkretizálni szükséges, hogy mi a szabályzat:

- területi hatálya:
a szabályzat területi hatálya azt mutatja meg, hogy a benne leírt szabályok az adott cég milyen létesítményeire /épületeire és szervezeti egységeire/ vonatkoznak.
- személyi hatálya:
a szabályzat személyi hatálya rögzíti, hogy az előírások kikre vonatkoznak: pl. adott cég vezetőjére, munkavállalóira, valamint a bármilyen jogcímen ott tartózkodó személyekre (pl. ügyfelek vagy vásárlók) Megnevezi, hogy ki(k) a tűzvédelmi felelős(ök) (pl. tűzvédelmi vezető, tűzvédelmi megbízott). Rögzíti, hogy az adott személy(ek) milyen jogosultságokkal és köteleességekkel rendelkeznek (pl. ellenőrzés, oktatás szervezése, karbantartás felügyelete).
- időbeli hatálya:
a szabályzat időbeli hatálya rögzíti, hogy a benne foglalt előírások és kötelezettségek mikortól (pontos dátum) meddig (ez lehet határozatlan idejű pl.: visszavonásig) érvényes.
- a tűzvédelmi szervezeti felépítése
a tűzvédelmi szervezet feladata a vonatkozó tűzvédelmi jogszabályokban, szabványokban előírt feladatok elvégzése, a szabályok betartatása. A nyilvántartási, ellenőrzési rendszer működtetése, oktatások megszervezése és lebonyolítása. A felülvizsgálatok, karbantartások időbeni végrehajtása, jegyzőkönyvek, dokumentumok készítése és megőrzése, a tűzvédelmi megelőző tevékenység folyamatos és megfelelő fenntartása. Felkészülés az esetleges tüzesetekre, a menekülési- és mentési feladatok megfelelő ismerete, gyakorlása, végrehajtása.
- jogi felelősség:
A szabályzat megszegése jogi következményekkel jár. Abban az esetben, ha a szabályzatban meghatározott utasítások és előírások végrehajtásának elmulasztása anyagi, személyi kárt, illetőleg veszélyeztetést eredményez, úgy polgári jogi kártérítési, szabálysértési és/vagy büntetőjogi felelősségre vonásra is sor kerülhet a mulasztóval szemben

A felelősségi körök rögzítésénél nem feltétlenül (csak) név szerint kell megnevezni a felelősöket, mivel elképzelhető, hogy a nevezett kolléga egy fél év múlva már nem annál a cégnél fog dolgozni. Célszerű inkább ezt beosztásokra vagy feladatkörökre építve meghatározni, amelyek lehetőség szerint a vállalati SZMSZ-el is összhangban állnak.

Fentieket betartva mindig jól definiálható, hogy kinek mi a feladata és egy esetleges káresemény bekövetkezésekor kit és miért lehet felelősségre vonni. Természetesen nem a bűnbakok keresése az elsődleges cél, hanem sokkal inkább a megelőzés, az hogy minimalizáljuk veszélyhelyzetek kialakulásának esélyét. Ennek alapvető feltétele, hogy mindenki tudja és tegye is a dolgát és a cégnél állandó jelleggel szerepet kapjon a tűzvédelem, pl. oktatások megtartása, tűzriadóterv gyakorlása.

Szemerády Miklós
tűzvédelmi mérnök, EHS szakmérnök,
robbanásvédelmi szakmérnök,
robbanásbiztonság-technikai tervező, műszaki vezető